

A TESTÜLET KONTAKTUS-ZAVARAIRÓL

Intézetünk neveltjeire a nevelőtanárok, az iskolai szaktanárok és a szakoktatók fejtenek ki közvetlen, aktív személyiségformáló hatást. E pedagógusok különböző színtereken, térben és időben elkülönülten, más-más szintű végzettséggel, önmagukban is zárt egységet képező alrendszerekben tevékenykednek. Ezek az objektív tények külön is nehezítik az egységes nevelőtestület kialakítását.

Megosztó tényező az intézetet az adott időszakban jellemző nevelési irányvonal, továbbá számolni kell a szakoktatók minden időben meglévő munkás-értelmiségi ambivalenciájából eredő identitás zavarával is.

Az 1970-es évek elejéig az iparitanuló képzés meghatározó jelenség volt intézetünkben. Az elbocsátásra kerülő „növendék-ideál” a szakmunkás bizonyítványt szerzett fiataloké volt. Az intézet tevékenységei és belső struktúrája az iparitanuló képzést szolgálta. Az események, rendezvények, ünnepségek, kiállítások a szakképzés kereteihez kötődtek. Ennek megfelelően az ipari iskolai szaktanár és szakoktató fontos szerepet töltött be a testületben, mely jellemzően az iparitanulói iskolai módszerek és szabályok szerint működött. Szervezeti felépítése is ennek a modellnek felelt meg. A szakmai, elméleti, és pedagógiai kondicionálás érdekében, szakmai munkaközösségek működtek. Bemutató foglalkozásokat tartottak. A szakoktató rendszeresen részt vett az iskolai szakismereti órákon. Az iskolai hálózathoz tartozó szakfelügyelet rendszeres ellenőrzést gyakorolt. A foglalkozásokra való felkészülés folyamatos tréninget jelentett a szakoktató számára. Ezen hatásoknál fogva erős szaktanári testület, és egy fontossága tudatában lévő öntudatos, jól kondicionált szakoktató közösség jellemezte az intézményt.

Velük párhuzamosan tevékenykedtek az otthon nevelőtanárai. A testületen belüli informális erővonalak viszonylag egyenletesen rendeződtek el.

A hetvenes évek elejétől a befogadott növendékek összetétele és létszáma az előző évekhez viszonyítva jelentős változáson ment keresztül. A létszám csökkent, az előképzettség mindinkább alacsonyabb szintű volt. E jelenség először az oktatott szakmák számának csökkenéséhez, majd mezostrukturális szűküléshez, végül a szakmai képzés teljes megszűnéséhez vezetett. A szakképzés helyébe kényszerből beléptetett műhelyfoglalkoztatás, tanfolyami képzés, a tanműhely meglévő objektív és szubjektív feltételrendszerénél lényegesen alacsonyabb tevékenységi fokra terelte az ott folyó munkát. A szakmára nem képezhető növendékek számára ez a színtér már nem tudott egész napot lekötő foglalkoztatási lehetőséget adni. A keletkezett légüres tér kitöltése az otthonra hárult.

A funkcióváltás következtében az otthon nevelőtestülete erkölcsi és szakmai konjunktúrába került. A szakoktatók fokozatosan devalválódtak, miközben az ipari iskolai szaktanári testület gyakorlatilag megszűnt.

Az intézményesen szervezett továbbképzések, egyéni ambíció felkeltések hatásaiként mára egy jólszervezett, szellemiségében jól kondicionált, fontossága tudatában lévő nevelőtanár testület alakult ki. E fejlesztő hatásokon a szakoktatók kívül maradtak, s ez szellemiségében eltávolította a két "réteget" egymástól. Ez a tény számos szelektív hatású következménnyel járt. Szubjektív és objektív módon érezteti hatását a mindennapi emberi kapcsolatokban és a pedagógiai munkában. Az "intézményesen" jó szakmai kondícióban tartott fél került szembe az "autodidakta pedagógus" kompetenciahiány - érzetével küzdő és a fentebb említett ambivalenciával terhelt szakoktatóval. Dialektikusan szemlélve a jelenséget, mindez rendkívüli módon lecsökkenti a valóban létrejehető kapcsolódási pontok számát. Ez viszont a személyi kapcsolattartás minősége és egyéb hatások miatt jelentősen rontja - intézményi szinten - nevelésünk eredményességét.

A sokoldalúan hatékony nevelési rendszernek pedig elengedhetetlen feltétele az azonos színvonalon álló dolgozók testülete, melynek tagjai ugyan más-más szintereken, de szellemiségében azonos módon, ugyanazért a célért dolgoznak.